

Praha 16. července 2024

Důchodová reforma rodinným vyměřovacím základem přímo ocení výchovu dětí i péči o blízké. MPSV se důrazně ohrazuje proti článku Novinek

MPSV pod vedením Mariana Jurečky připravilo důchodovou reformu reagující na demografické změny v populaci. Cílem důchodové reformy je stabilita a udržitelnost celého penzijního systému. Zajistí se tak férové důchody nejen dnešních seniorů, ale i budoucích generací. Součástí reformy je nejen celá řada stabilizačních a dalších opatření, ale i opatření výrazně prorodinná. Jedním z nich je zavedení rodinného vyměřovacího základu. Ten oceňuje péči o děti, zároveň však nově také péči o blízké, například starší a nemocné osoby. Článek serveru Novinky, který implikuje, že „na reformu nejvíc doplatí matky“, se tedy nezakládá na pravdě. Text zároveň některé aspekty reformy zcela mylně interpretuje.

Rodinný vyměřovací základ u nových důchodů postupně nahradí dosavadní systém výchovného, přičemž to zůstane zachováno pro matky tří a více dětí. Útlum výchovného pro první a druhé dítě při zavedení rodinného vyměřovacího základu bude navíc postupný.

„Zavedením výchovného jsme reagovali na dlouhodobou nespravedlnost. Matky byly dříve v podstatě trestány za výchovu dětí, protože kvůli výpadku příjmů v době péče měly přibližně o 15 % nižší důchody než muži. Výchovné velmi rychle na tuto křivdu zareagovalo u 1,4 milionu matek. V důchodové reformě však přicházíme s inovativním koncepčním řešením, tedy rodinným vyměřovacím základem, jehož hodnota bude na rozdíl od výchovného trvale růst stejně rychle jako průměrná mzda v ekonomice. Platí samozřejmě, že výchovné navíc zůstane každému, kdo jej již dostal nebo teprve dostane,“ zdůraznil ministr práce a sociálních věcí **Marian Jurečka (KDU-ČSL)**.

Rodinný vyměřovací základ bude přímo oceňovat dobu péče o dítě do tří let věku a rovněž péči o osoby závislé, což je s ohledem na potřebu podpory domácí péče při stárnutí populace stále důležitější. Podpora bude počítána na základě průměrné mzdy, což zajišťuje spravedlivější přístup pro všechny rodiny.

„Zavedení rodinného vyměřovacího základu představuje udržitelné a spravedlivé řešení, které zohledňuje nejen péči o děti, ale případně i o další členy rodiny. Tímto krokem posílíme finanční stabilitu rodin a zajistíme, že také péče o osobu blízkou bude v důchodu adekvátně oceněna. Týká se to statisíců lidí a především žen. Jejich situaci dnes výchovné vůbec neřeší. Určitě tedy není pravdou, že by matky nebo pečující na důchodovou reformu doplatily. Takové tvrzení zásadně odmítáme,“ uvedl ministr Jurečka.

Rodinný vyměřovací základ bude časem oproti výchovnému výhodnější

MPSV se důrazně ohrazuje proti interpretaci analýzy odborové organizace LIBERI, zveřejněné v článku na [serveru Novinky](#), podle níž „navrhovaná opatření vezmou budoucím důchodkyním s průměrnou mzdou, když měly dvě nebo tři děti, zhruba 700 tisíc korun za 21 a půl roku“.

Nebyly zveřejněny žádné konkrétní parametry výpočtů. Je ale zřejmé, že analýza zcela mylně interpretuje jednu z podstatných částí důchodové reformy. O zpomalení růstu nových důchodů hovoří jako o ztrátě. Nikomu se však nebudou nové důchody snižovat, naopak budou trvale stále růst, a to rychleji než inflace.

Praha 16. července 2024

Poměr průměrného důchodu k průměrné mzdě zůstane podle [Zprávy o stavu důchodového systému](#) v příštích 20 letech bezpečně nad úrovní 40 %. Např. ještě v nedávné době, v roce 2018 a 2019 pod tuto úroveň klesl. „*S jistotou již nyní víme, že přínos rodinného vyměřovacího základu oproti výchovnému postupně v čase naroste mimo jiné s růstem průměrné mzdy v ekonomice,*“ dodal ministr Jurečka.

Výhody rodinného vyměřovacího základu

- Rodinný vyměřovací základ narozdíl od výchovného, jehož výše je spojena pouze s počtem vychovaných dětí a je pro všechny stejná, pomáhá více matkám s nižšími příjmy.
- Odměňuje rychlejší návrat na trh práce po rodičovské dovolené, protože skutečné výdělky do tří let věku dítěte k rodinnému vyměřovacímu základu přičítá.
- Hodnota rodinného vyměřovacího základu se zvyšuje každý rok podle obecného mzdového vývoje. Nelze provádět kalkulace se současnou úrovní průměrné mzdy, protože rodinný vyměřovací základ bude zaveden až od roku 2027, kdy předpokládáme, že bude průměrná mzda o 15–20 % vyšší, než je poslední známá průměrná mzda roku 2023.
- Pokud má někdo před či v průběhu péče o děti nebo osobu blízkou vyšší výdělek, než je průměrná mzda v daném roce, bude se mu do rodinného vyměřovacího základu počítat vždy to, co je pro něj výhodnější.

Příklady

Podle hypotetického příkladu, pokud žena pečuje o dvě děti po dobu šesti let a má průměrný osobní vyměřovací základ (OVZ) 30 000 Kč a zároveň pracuje, nový systém RVZ jí může v roce 2030 přinést až 1 379 Kč měsíčně navíc oproti současnému stavu. Tento nárůst je způsoben kombinací RVZ a bonifikace za souběžnou výdělečnou činnost během péče o dítě.

Podobně, pokud někdo pečuje o osobu závislou ve třetím stupni po dobu dvou let a zároveň pracuje, nový systém mu zajistí navýšení důchodu o 459 Kč měsíčně. Tento přístup nejenže zohledňuje péči o děti, ale také uznává náročnou péči o starší nebo nemocné členy rodiny, což dosud nebylo dostatečně oceněno.

Vždy záleží na konkrétní životní situaci dané rodiny.